

TÖREBODA

Remissvar från Töreboda kommun

Datum: 2025-11-19

Diarienummer: U2025/01477

Betänkande: SOU 2025:72 – *Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan*

Sammanfattning

Töreboda kommun har beretts tillfälle att yttra sig över delbetänkandet *Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan* (SOU 2025:72).

Remissvaret har beretts inom utbildning- och kulturutskottet och beslutats av kommunstyrelsen.

Töreboda kommun välkomnar utredningens ambition att stärka samverkan och tydliggöra ansvarsfördelningen mellan stat, region och kommun. Vi ser särskilt behov av att förslagen anpassas till mindre kommuner med socioekonomiska utmaningar.

Töreboda kommuns sammanfattande tolkning av delbetänkandet är:

- **Nationell skolpengsnorm** som vägledande (inte bindande) för förskoleklass och grundskola.
 - **Möjlighet till villkorade belopp** för särskilda satsningar och merkostnader.
 - **Avdrag från ersättning till enskilda huvudmän** vid kalenderårsbyte samt undantag från bidrag på lika villkor vid synnerliga skäl. Syftet är att öka likvärdigheten genom statlig styrning av finansiering, men utan att helt ta över kommunernas utbudsansvar.
-

Bakgrund

Töreboda kommun präglas av flera socioekonomiska utmaningar, där en åldrande befolkning och utflyttning bidrar till demografiska svårigheter. Kommunen har en begränsad skattekraft, vilket sätter ekonomisk press på verksamheten och påverkar möjligheterna att möta medborgarnas behov. Dessutom finns det utmaningar kring kompetensförsörjning inom vård, omsorg och skola, vilket gör det extra viktigt att anpassa insatser och resursfördelning utifrån lokala förutsättningar.

Det är viktigt att belysa små kommuners utmaningar i delbetänkandet eftersom deras förutsättningar ofta skiljer sig markant från större kommuners. Små kommuner har vanligtvis just en mer begränsad skattekraft, vilket kan leda till svårigheter att tillgodose invånarnas behov och att upprätthålla en likvärdig skolverksamhet. Dessutom gör demografiska utmaningar, som en åldrande befolkning och utflyttning, att resurserna måste fördelas extra omsorgsfullt och flexibelt. Om statliga reformer inte tar hänsyn till dessa lokala förhållanden riskerar man att förstärka skillnader i skolans kvalitet och tillgänglighet, snarare än att minska dem. Därför behöver förslagen utformas så att även små kommuner får möjlighet att anpassa insatser och resursfördelning efter sina specifika behov, vilket stärker både likvärdighet och lokal förankring.

Töreboda kommun välkomnar utredningen och ser både risker och möjligheter. En risk är minskad lokal autonomi, nationella normer och villkorade statsbidrag kan begränsa kommunernas flexibilitet att prioritera utifrån lokala behov. Det finns även en risk med att det blir en ökad administrativ börda, att krav på uppföljning och rapportering för att visa likvärdighet kan belasta små kommuner med begränsade resurser. En risk som lika mycket är en möjlighet är att en mer ekonomisk styrning från staten med riktade bidrag och normstyrning riskerar att göra kommunerna mer beroende av statliga prioriteringar.

Möjligheterna är att just delbetänkandets hela syfte, en stärkt likvärdighet i skolan där just gemensamma normer kan bidra till att alla elever får mer jämställda förutsättningar, oavsett kommunstorlek och geografisk placering. Att ge stöd till små kommuner med villkorade belopp och undantagsregler ger extra resurser för särskilda behov eller merkostnader. Detta under förutsättning att de är långsiktiga och inte medför insatser som efter stödets avslut inte kan finansieras av kommunens egna medel. Förslaget kan även stimulera kommuner att utveckla ännu mera regionala samarbeten.

Övergripande synpunkter

Mot bakgrund av denna sammanfattning samt små kommuners förutsättningar önskar därför Töreboda kommun att delbetänkandet ska omsättas så här:

- **Lokal råddighet:** Kommunalt självstyre är en grundpelare i svensk demokrati och innebär att kommuner har rätt att fatta egna beslut utifrån lokala behov. För små kommuner är detta särskilt viktigt för att bevara lokal identitet och närhet till medborgarna. Töreboda kommun anser det är viktigt att fortsatt säkerställa kommunens egna specifika behov, att dessa ska styra prioriteringar och resursfördelning.
- **Resurser för kapacitetsbyggande:** Tillhandahåll riktade stödprogram för små kommuner som är långsiktiga och ger kommunen själva råddighet utifrån lokala behov. Små kommuner får inte bli beroende av statliga prioriteringar. Om riktade statsbidrag styr för mycket kan lokala lösningar trängas undan.
- **Analys:** Utredningen bör tydligare analysera hur förslagen påverkar små kommuner med begränsade resurser.
- **Övrigt:** Töreboda kommun ser positivt på transparens i beräkningsmodeller, men efterlyser enkla och kostnadseffektiva lösningar.

Konsekvenser

Förslagen innebär ökade krav på uppföljning och rapportering. För en liten kommun som Töreboda kan detta medföra ökade administrativa kostnader och behov av kompetenshöjning.

Avslutande kommentar

Töreboda kommun ser positivt på utredningens syfte men betonar behovet av flexibilitet och stöd för små kommuner just för att säkerställa att utredningens förslag blir inkluderande och effektiv även för mindre kommuner med mindre administrativa resurser och socioekonomiska utmaningar.